

นิพนธ์ต้นฉบับ

การเปรียบเทียบและติดตามระดับแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาล ต่อการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ปราณี อ่อนศรี

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

บทคัดย่อ : วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งที่เป็นที่น่ายินดีในการศึกษาต่อ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มั่นคงและมีความมั่นคง จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักเรียนที่สมัครเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ในปัจจุบันพบว่าเมื่อพิจารณาจำนวนยอดผู้สมัครภาพรวมของประเทศในแต่ละสถาบันการศึกษามีแนวโน้มที่จะลดลง และในส่วนของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งสังกัดกระทรวงกลาโหม พบว่ามีจำนวนผู้สมัครเข้ารับการศึกษหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตลดลงอย่างเห็นได้ชัดตามปีการศึกษา ในปีการศึกษา 2552-2554 จากจำนวน 6,000 คน เป็น 3,870 คน แรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นบุคคลมีความก้าวหน้าในด้านการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้จะนำมาพิจารณาแนวโน้มของแรงจูงใจและใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกและนักเรียนพยาบาลเกิดแรงจูงใจในการเรียนจนประสบความสำเร็จในการเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพต่อไป **วัตถุประสงค์ของการวิจัย :** เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก **รูปแบบการวิจัย :** การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) **วัสดุและวิธีการ :** ศึกษาในนักเรียนพยาบาลกองทัพบกปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 48 จำนวน 78 นาย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแรงจูงใจตามทฤษฎีของมาสโลว์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ pair t-test **ผลการวิจัย :** แรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนเข้าเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย ด้านการยกย่อง ด้านความสำเร็จในชีวิต ด้านสังคม และด้านร่างกาย ตามลำดับ แรงจูงใจหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 3.93 และ 3.76 ตามลำดับ และจากการศึกษาพบว่าแรงจูงใจก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) **บทวิจารณ์และบทสรุป :** แรงจูงใจในภาพรวมของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความแตกต่างกัน ซึ่งแรงจูงใจก่อนเข้าเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแรงจูงใจหลังเข้าเรียนหรือแรงจูงใจหลังเข้าเรียนมีค่าลดลงตามลำดับ ดังนั้น แนวโน้มแรงจูงใจที่ลดลงควรใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม หรือจัดกิจกรรมเพื่อเสริมแรงจูงใจ โดยทางวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของแรงจูงใจ ได้มีโอกาสในการพัฒนาเพื่อให้นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 ได้มีแรงจูงใจที่ดีขึ้นต่อการเรียน การดำเนินวิถีชีวิตและการมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตและสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

Key Words: ● แรงจูงใจ ● หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ● นักเรียนพยาบาลกองทัพบก

เวชสารแพทย์ทหารบก 2555;65:167-75.

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 3 กรกฎาคม 2555 ได้ตีพิมพ์เมื่อ 17 กรกฎาคม 2555

ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ พ.ท.หญิง ปราณี อ่อนศรี วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา “คน” อันเป็นทรัพยากรที่มีค่าของสังคม ให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาต้องเป็นพลวัต คือต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา¹ โดยการศึกษาที่นี้จะนำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ ทำให้นักเรียน นักศึกษา จำเป็นที่จะต้องค้นคว้าแหล่งข้อมูล ประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งมุ่งที่จะศึกษาต่อสถาบันการศึกษาที่พร้อมจะส่งสมทักษะกระบวนการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นเติบโตเป็นบุคลากรของชาติที่มีคุณภาพต่อไป และการที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตนั้น มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกีดกันให้เราก้าวไปสู่เป้าหมายได้อย่างภาคภูมิใจ เช่น ปัจจัยที่สำคัญประการที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนในระดับสูง ก็คือนักเรียนจะต้องมีแรงจูงใจในการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนจะเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นก้าวหน้าในด้านการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่างๆ กันและยังทำให้เกิดความพร้อมที่จะทำให้นักเรียนเต็มอกเต็มใจที่จะเรียนและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีสถานะที่สูงขึ้น แรงจูงใจเป็นแรงขับเพื่อที่จะทำให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จที่สุด และเป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จหรือเป็นแรงจูงใจกระทำสิ่งใดให้มีคุณค่า มีประสิทธิภาพกว่าและประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งที่กำลังเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาต่อ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีงานทำที่แน่นอนและมีความมั่นคง จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักเรียนที่สมัครเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา น่าจะมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อมากที่สุด² โดยมีสถิติการสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในภาพรวมของประเทศตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2553 ดังนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 734, 406 และ 436 คน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1,299, 1,069 และ 816 คน วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำนวน 1,917, 1,365 และ 1,079 คน วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวน 846, 798 และ 765 คน มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 686, 866 และ 714 คน ตามลำดับ ถ้าพิจารณาจำนวนยอดผู้สมัครภาพรวมของประเทศในแต่ละสถาบันการศึกษามีแนวโน้มที่จะลดลง และในส่วนของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งสังกัดกระทรวงกลาโหม

และเป็นสถาบันที่ผลิตพยาบาลวิชาชีพตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2552-2554 พบว่ามีจำนวนผู้สมัครเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ลดลงอย่างเห็นได้ชัดตามปีการศึกษา ดังข้อมูลสถิติ ต่อไปนี้ ปีการศึกษา 2552 จำนวนผู้สมัคร 6,000 คน ปีการศึกษา 2553 จำนวนผู้สมัคร 5,762 คน ปีการศึกษา 2554 จำนวนผู้สมัคร 3,870 คน³ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกต่อการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และภายหลังจากที่เข้าเรียนแล้ว แนวโน้มของแรงจูงใจมีทิศทางเป็นอย่างไร เพื่อทำให้ทราบระดับของแรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกภายหลังจากที่เข้าเรียนแล้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้มาพิจารณาแนวโน้มของแรงจูงใจและใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกิดแรงจูงใจการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกและนักเรียนพยาบาลเกิดแรงจูงใจในการเรียนจนประสบความสำเร็จในการเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

สมมติฐานการวิจัย

แรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. ใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกในการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
3. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนักวิจัยหรือผู้สนใจในการศึกษาครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2554 รุ่นที่ 48 ก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2554 รุ่นที่ 48 ก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
3. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพยาบาลกองทัพบก รุ่นที่ 48 จำนวน 78 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของแรงจูงใจของมาสโลว์⁴ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการทางร่างกาย ด้านความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง ด้านความต้องการทางสังคม ด้านความต้องการการยกย่อง ความต้องการความสำเร็จในชีวิต ศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในนักเรียนพยาบาล ชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 48 ก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2554

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 48 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- เป็นนักเรียนพยาบาลที่เข้ารับฟังการปฐมนิเทศ ในวันที่มารายงานตัวเข้าหอพักวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ประจำปีการศึกษา 2554
- เข้าศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นระยะเวลา 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนหลังจากวันที่มารายงานตัว
- ยินยอมเข้าร่วมในการทำวิจัย

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้ คือ แบบสอบถามแรงจูงใจ (questionnaire) ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือการวิจัยของ กิตติพร พุทธิจันทร์⁴ (2546) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพของครอบครัว รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน เกรดเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการทางร่างกาย จำนวน 3 ข้อ ด้านความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย จำนวน 6 ข้อ ด้านความต้องการทางสังคม จำนวน 8 ข้อ ด้านความต้องการการยกย่อง จำนวน 6 ข้อ ด้านความต้องการความสำเร็จในชีวิต จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's scale)

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจาก กิตติพร พุทธิจันทร์ (2546) นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา และปรับแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 47 จำนวน 30 นาย แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach method) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ติดต่อประสานกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 1 รุ่นที่ 48 จำนวน 79 คน จากจำนวน 80 คน เนื่องจาก มีนักเรียนพยาบาลไม่ได้มาปฐมนิเทศจำนวน 1 นาย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลอีกหลังจาก นักเรียนพยาบาลกองทัพบก รับประทานอาหารแล้ว 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยใช้แบบสอบถามแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกจำนวน 78 คน จากเดิม 79 คนเนื่องจาก มีนักเรียนพยาบาลลาออกจำนวน 1 คน

วิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

2. แรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้สถิติ pair t-test

ผลการวิจัย

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนพยาบาลกองทัพบก ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี จำนวน 59 นาย คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง จำนวน 28 นาย คิดเป็นร้อยละ 35.9 สถานภาพของครอบครัวไม่มีบุคคลใดเลยเป็นข้าราชการทหาร จำนวน 45 นาย คิดเป็นร้อยละ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
17	3	3.8
18	59	75.6
19	13	16.7
20	3	3.8
ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพมหานคร	7	9.0
ภาคกลาง	28	35.9
ภาคเหนือ	23	29.5
ภาคใต้	9	11.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	14.1
สถานภาพของครอบครัว		
บิดาเป็นข้าราชการทหาร	29	37.2
บิดาและมารดาเป็นข้าราชการทหาร	3	3.8
มีพี่น้องหรือญาติเป็นข้าราชการทหาร	1	1.3
ไม่มีบุคคลใดเลยเป็นข้าราชการทหาร	45	57.7
รายได้รวมของครอบครัว/เดือน (บาท/เดือน)		
6,000 – 12,999 บาท	21	26.9
13,000 – 29,999 บาท	30	38.5
30,000 บาทขึ้นไป	27	34.6
เกรดเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
2.50 – 3.00	3	3.8
3.01 – 3.50	20	25.6
3.51 – 4.00	55	70.5
รวม	78	100
การได้รับข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์		
โทรทัศน์	7	6.2
วิทยุ	1	0.9
แผ่นพับ	6	5.3
โปสเตอร์	3	2.7
อาจารย์แนะแนว	17	15
อินเทอร์เน็ต	64	56.6
บิดา-มารดา แนะนำ	15	13.3
รวม	113	100

57.7 รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนประมาณ 13,000 – 29,999 บาท จำนวน 30 นาย คิดเป็นร้อยละ 38.5 เกรดเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3.51-4.00 จำนวน 55 นาย คิดเป็นร้อยละ 70.5 การได้รับข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต 64 นาย คิดเป็นร้อยละ 56.6

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ก่อนเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีแรงจูงใจโดยรวมเท่ากับ 4.28 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.47 และมีแรงจูงใจด้านความต้องการด้านร่างกายน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย คือ 4.11

หลังเข้าเรียน 1 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีแรงจูงใจโดยรวมเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย

คือ 4.31 และมีแรงจูงใจด้านความต้องการด้านร่างกายน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย คือ 3.96

หลังเข้าเรียน 6 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีแรงจูงใจโดยรวมเท่ากับ 3.93 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย คือ 4.12 และมีแรงจูงใจด้านความต้องการด้านความสำเร็จน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย คือ 3.81

หลังเข้าเรียน 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีแรงจูงใจโดยรวมเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย คือ 3.90 และมีแรงจูงใจด้านความต้องการด้านร่างกายน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย คือ 3.67

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงจูงใจก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำแนกเป็นรายด้าน

องค์ประกอบแรงจูงใจ	ก่อนเรียน		หลังเข้าเรียน	
	Mean	1 เดือน	6 เดือน	12 เดือน
ด้านร่างกาย	4.11	3.96	3.85	3.67
ด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย	4.47	4.31	4.12	3.90
ด้านสังคม	4.16	4.00	3.82	3.71
ด้านการยกย่อง	4.38	4.28	4.08	3.82
ด้านความสำเร็จในชีวิต	4.20	4.01	3.81	3.69
แรงจูงใจโดยรวม	4.28	4.11	3.93	3.76

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

การทดสอบ	Mean	SD	D	SD _n	t	P-value
หลังเรียน 1 เดือน	123.40	14.74	5.08	12.29	3.65	.000**
ก่อนเข้าเรียน	128.47	12.38				
หลังเรียน 6 เดือน	117.99	13.60	10.49	14.50	6.39	.000**
ก่อนเข้าเรียน	128.47	12.38				
หลังเรียน 12 เดือน	112.77	13.63	15.71	13.17	10.53	.000**
ก่อนเข้าเรียน	128.47	12.38				
หลังเรียน 6 เดือน	117.99	13.60	5.41	14.92	3.20	.002**
หลังเรียน 1 เดือน	123.40	14.74				
หลังเรียน 12 เดือน	112.77	13.63	10.63	13.83	6.79	.000**
หลังเรียน 1 เดือน	123.40	14.74				
หลังเรียน 12 เดือน	112.77	13.63	5.22	12.42	3.71	.000**
หลังเรียน 6 เดือน	117.99	13.60				

** p < .01

ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจก่อนและหลังเข้าเรียน 6 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจก่อนและหลังเข้าเรียน 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจหลังเข้าเรียน 1 เดือนและหลังเข้าเรียน 6 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจหลังเข้าเรียน 1 เดือน และหลังเข้าเรียน 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจหลังเข้าเรียน 6 เดือน และหลังเข้าเรียน 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปและวิจารณ์

จากภาพรวมแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความแตกต่างกัน ซึ่งแรงจูงใจก่อนเข้าเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแรงจูงใจหลังเข้าเรียนหรือแรงจูงใจหลังเข้าเรียนมีค่าลดลง จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าแรงจูงใจด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณพล บำรุงเมือง⁵ ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักศึกษาวิชาทหารในการเข้ารับการศึกษาชั้นปีที่ 5 พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาชั้นปีที่ 5 ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัยมีระดับแรงจูงใจสูงที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการทางสังคม และความต้องการการยกย่องตามลำดับ และจากการศึกษาของ อิศราพันธ์ บุญเผย⁶ ศึกษาความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่มีผลในการเลือกอาชีพตำรวจของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1 พบว่าปัจจัยที่นักเรียนนายร้อยตำรวจให้ความสำคัญมากที่สุด ในการเลือกอาชีพตำรวจ คือปัจจัยด้านเกียรติยศ ความก้าวหน้า ความมั่นคง และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดามารดา เป็นข้าราชการตำรวจ มีความต้องการที่จะเป็นตำรวจตามบิดาหรือมารดา มากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่มีบิดาหรือมารดาข้าราชการตำรวจ และเปรมชัย สโรบล⁷ ศึกษาเกี่ยวกับเหตุแรงจูงใจในการศึกษาต่อ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่านักเรียนเตรียมทหารมีเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านประกอบอาชีพ ด้านความสนใจ ความศรัทธา

จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าแรงจูงใจด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมากที่สุด โดยแรงจูงใจด้านการยกย่องมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมากที่สุด เป็นอันดับสอง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ระดับแรงจูงใจที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิติพร พุทธิพันธ์⁸ ได้ศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนพยาบาลกองทัพบกเลือกเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยศึกษาในนักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นทุนกองทัพบกทั้งหมดจำนวน 211 คน พบว่านักเรียนพยาบาลกองทัพบก มีระดับแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกในระดับมาก โดยในด้านความต้องการความสำเร็จในชีวิต มีค่าเฉลี่ยของระดับแรงจูงใจสูงที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย ด้านการยกย่อง ด้านสังคม และด้านร่างกาย ตามลำดับ แต่พบว่าด้านร่างกายมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลที่มีค่าเฉลี่ยของระดับแรงจูงใจที่ต่ำสุดคือ ด้านร่างกาย

จากการศึกษาแรงจูงใจต่อการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยก่อนเรียน หลังเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่า แรงจูงใจด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และจากข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นสถาบันที่ได้รับการยอมรับมีชื่อเสียงเมื่อจบการศึกษาแล้วมีอาชีพและมีงานทำที่แน่นอนและมั่นคง พ่อแม่สบายใจ หน้าที่การงาน ความมั่นคงของชีวิตเมื่อจบการศึกษา แรงจูงใจในการเรียนคือ พยายามเรียนให้ดีที่สุด เพื่อที่จะจบไปเป็นพยาบาลและตั้งใจเพื่อที่จะได้รับการแต่งตั้งยศ ความเป็นพยาบาลทหารบกที่จบออกมาแล้วได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคม รวมถึงเป็นทหารหญิงที่มีเกียรติที่เป็นกำลังพลปกป้องประเทศ

สำหรับแรงจูงใจด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น มีข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้ การฝึกที่ต้องวิ่งตอนเช้าทำให้รู้สึกอ่อนเพลียและทำให้หลับในห้องเรียน การฝึกอบรม

ที่มากเกินไป ในบางครั้งทำให้ไม่มีเวลาส่วนตัวเลยและเกิดความเหนื่อยล้าสะสม และกิจกรรมการฝึกทำให้ **ไม่มีเวลาทำกิจกรรม** อื่นๆ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกเหน็ดเหนื่อย เพราะนอกจากการเรียนแล้วยังต้องมีการฝึกควบคู่กันไปด้วย ทำให้ความเอ้าใจใ้ต่อการเรียนมีไม่เต็มที่เพราะร่างกายเหนื่อยจากการฝึก ซึ่งบางครั้งก็ทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บตามมา

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าแรงจูงใจโดยรวมของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีค่าเฉลี่ยลดลง เปรมาจิตร ศิริสานต์^๑ กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ นอกจากความต้องการที่จะเรียนเพื่อสนองตอบต่อเหตุผลที่คาดหวังจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเหตุผลส่วนตัวอื่นๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับสภาพของผู้เรียนเอง มีความพอใจและมีความสุขในการเรียน การที่ได้นำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการจัดการศึกษาตรงกับความต้องการของผู้เรียน จากแนวคิดและข้อค้นพบที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ค่านิยมในยุคปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ

จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า แรงจูงใจหลังเข้าเรียน 1 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีข้อคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่อาจจะทำให้ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจลดลง ได้แก่

ด้านความเป็นอยู่ มีข้อคิดเห็นคือ การฝึกระเบียบวินัยที่นอกเหนือจากเวลาเรียน ทำให้ร่างกายอ่อนล้า การปฏิบัติตามกฎระเบียบตลอดเวลาและต้องอยู่หอพักเป็นระยะเวลาติดต่อกัน 1 เดือน การที่ต้องฝึกวิชาทหารควบคู่กับการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำได้ทั้ง 2 อย่าง ระบบรุ่นพี่รุ่นน้องอาจจะมากเกินไป **ไม่มี** ความอิสระทั้งด้านร่างกายและความคิด การพึ่งอบรมในแต่ละวันใช้เวลามากเกินไป

ด้านการเรียน มีข้อคิดเห็นคือ การเรียนที่ติดต่อกันหลายชั่วโมงหลักในเวลาเรียน ค่ะเหนื่อยไม่ตี ถึงแม้ว่าจะพยายามตั้งใจเรียนแล้ว ห้องเรียนไม่ปลอดโปร่ง

ด้านการปรับตัว มีข้อคิดเห็นคือ การอยู่ห่างจากครอบครัว ความกดดันจากรุ่นพี่ ความตึงเครียดและกดดันในการฝึก ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ความเข้มงวดในการปฏิบัติตน การ

อยู่ในกฎระเบียบในกรอบที่เคร่งครัด สุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง กลุ่มตัวอย่างได้มีการเสนอแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจ มีดังนี้

ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจในตน มีข้อเสนอแนะ คือ การสร้างจุดหมายให้ตนเอง คิดในแง่บวก คิดถึงอนาคตตัวเอง คนทุกคนต้องผ่านความลำบากให้ถึงที่สุดถึงจะพบกับความสบาย คิดถึงคุณพ่อคุณแม่และความหวังของพ่อแม่ มองดูตัวอย่างรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ พยายามทำให้ขอมรับในทุกเรื่องให้ได้ พยายามทำทุกอย่างให้เต็มที่ สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิทยาลัย และอาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ เพื่อนๆ ร่วมสถาบัน จะเป็นกำลังใจที่ดีและสำคัญให้คิดว่า การอบรมทำให้เรารู้สึกมีความสุขอดทน ความเข้มแข็ง

ด้านกิจกรรม มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมิกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์พี่น้อง ช่วยประคับประคองกัน สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ในทุกเรื่อง กิจกรรมปลูกฝังความรักสถาบัน กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือสังคม มีกิจกรรมให้ผ่อนคลายความเครียดเดือนละครั้ง กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างกำลังใจ การฟังบรรยายสะท้อนชีวิตและความสำเร็จ เพื่อเป็นกำลังใจต่อการเรียนเป็นแนวทางสู่ความสำเร็จ **กิจกรรม** ดนตรีเปิดใจเชื่อมสัมพันธ์ การไปทัศนศึกษา โครงการที่ส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นนักเรียนพยาบาลกองทัพบก เช่น การออกงานแสดงออกถึงระเบียบวินัย โครงการกิจกรรมภายในที่สร้างความสามัคคี กิจกรรมวันพุธ อนุสาวรีย์ โครงการตัวอย่างที่ดี มีค่ามากกว่าคำสอน การแข่งขันเกี่ยวกับทักษะวิชาการ เช่น แสดงละครจำลองสถานการณ์บนหอผู้ป่วยเพื่อช่วยในการเรียนการสอน โครงการ Speech contest crossword anatomy เป็นต้น **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้**

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนพยาบาลดังนี้

1. ควรมีการทบทวนระเบียบปฏิบัติการอยู่หอพักและพิจารณาช่วงเวลาของการฝึกระเบียบวินัยให้มีความเหมาะสม
2. ระบบรุ่นพี่รุ่นน้องให้คำแนะนำและความช่วยเหลือทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว
3. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกควรมีการพิจารณาอัตราการบรรจุเข้ารับราชการ

4. ควรจัดกิจกรรมการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างรุ่นน้องกับรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาและประสบความสำเร็จในชีวิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกับสถาบันอื่นๆ ในสังกัดกระทรวง

กลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อนำมาเปรียบเทียบแรงจูงใจของแต่ละสถาบันเนื่องจากมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน

2. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก ในส่วนของทุนกองทัพบกและทุนส่วนตัว

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
2. อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ใยไหม.
3. แผนกเตรียมการประเมินผลและสถิติ กองอำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. (2554).
4. กิติพร พุทธิจันทร์ (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนพยาบาลกองทัพบกเรื่องเข้ารับการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
5. คนพล บำรุงเมือง และ สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการสมัครเข้ารับการศึกษาทหารชั้นปีที่ 5. ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
6. อิศราพันธ์ บุญเผย. (2543). ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกอาชีพตำรวจของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2542. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
7. เปรมชัย สโรบล. (2542). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
8. เปรมจิตร์ ศิริสานต์. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา จาก www.idis.ru.ac.th สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 สิงหาคม 2554.

The Comparison and Follow-up Motivation Level Among Nursing Students Toward Studying at The Royal Thai Army Nursing College

Pranee Onsri

The Royal Thai Army Nursing College

Background : Nursing education is very popular for the students who need to study in higher education. The students must be motivated to learn about nursing and motivation is the factor that stimulates students willing to learn. Nowadays, It was found that the amount of students who interested in studying in nursing trend to decrease. Thus, motivation toward studying in nursing is the most important to improve quality of nursing education as well as use for the guideline to enhancing student's motivation. **Objective :** To study and comparison motivation level among nursing student before and after 1, 6 and 12 month toward studying at the Royal Thai Army Nursing College (RTANC). **Research Design :** Descriptive research **Materials and Methods :** A purposive sampling including 78 nursing students of The Royal Thai Army Nursing college was obtained from the First year of the 2011 academic year. Questionnaire was used for collecting data. The data was analyzed by mean, standard deviation and pair t-test. **Results :** The mean of motivation among the nursing students before studying at the RTANC was 4.28 the motivation questionnaire was composed of 5 parts. When focusing on each part, it was found that motivation in security and safety had the highest average score when comparing to the others. The motivation before and after studying 1, 6 and 12 month at the Royal Thai Army Nursing College was statistically different ($p < 0.01$). **Conclusion :** Nursing student's motivation toward studying at The RTANC after studying 1, 6 and 12 month have average score lower than before studying. From the result, it must be enhanced motivation among nursing students. The Royal Thai Army Nursing College should be considered nursing students' suggestion and use for the guideline to enhance motivation.

Key Words: ● Motivation ● Bachelor of Nursing Science Program ● Nursing students

RTA Med J 2012;65:167-75.

